

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та підприємництва
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Управління витратами
Викладач	Нісфоян Сергій Сергійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та підприємництва
Контактний телефон	+380509411567
Е-mail	nisfoyanss@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: іспит. Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 94 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2022-2023
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Вимагає знань з економіки підприємства, бухгалтерського обліку, фінансів

1. Мета і завдання дисципліни

Навчальна дисципліна «Управління витратами».

Мета дисципліни полягає у набутті знань та навичок про закономірності формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями для мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень.

Завдання вивчення дисципліни полягає у вивченні основних питань щодо закономірностей формування витрат, порядку їх планування, обліку та контролю, засвоєнні механізму аналізу витрат для мінімізації їх рівня та підвищення ефективності та формуванні практичних навичок з питань ефективного управління виробництвом на основі поточного та стратегічного управління витратами.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати, які на підприємстві є витрати, де і як вони формуються, яким має бути їх контроль, як впливати на їх величину;

вміти виявляти фактори, що зумовлюють рівень витрат, обчислювати їх величину за видами, місцями та носіями, аналізувати вплив структури і динаміки витрат на прибуток підприємства.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сутнісна характеристика витрат.

Тема 2. Закономірності та чинники формування витрат.

Тема 3. Управління витратами.

Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності.

Тема 5. Собівартість продукції і калькулювання.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів.

Тема 7. Аналіз системи «витрати – випуск – прибуток», як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень.

Тема 8. Методи цільового формування, структурного аналізу та зниження витрат.

Тема 9. Адаптація операційної системи до зміни її завантаження за критерієм витрат.

Тема 10. Мінімізація витрат на створення і зберігання виробничих запасів.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література Основна

1. *Алексеева М.М.* Планирование деятельности фирмы. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 248 с.
2. *Ананькина Е. А., Данилочкина Н. Г.* Управление затратами. – М.: ПРИОР, ИВАКО Аналитик, 1998. – 64 с.
3. *Бланк И.А.* Финансовый менеджмент: Учебный курс. – К.: Ника-центр, Эльга, 2002. – 528 с
4. *Бойчик І.М.* Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Атака, 2002. – 480 с.
5. *Бойчик І.М., Харів М.І.* Економіка підприємства. – Л.: Сполом, 1998. – 212 с.
6. *Бутинець Ф. Ф.* та ін. Бухгалтерський управлінський облік. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448 с.
7. *Бухалков М.И.* Внутрифирменное планирование: Учебник. – М.: Имфра- М, 1999. – 392 с.
8. *Васильков В.Г.* Організація виробництва: Навч. посібник. – К: КНЕУ, 2003. – 524 с.
9. *Голов С. Ф.* Управленческий бухгалтерский учет. – К.: Скарбы, 1998. – 384 с.
10. *Горемыкин В.А., Бугулов Э.Р., Богомоллов А.Ю.* Планирование на предприятии: Учебник, издание 2-е, стереотипное. – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», Рилант, 2000. – 328 с.
11. *Грещак М. Г., Гребешкова О. М., Коцюба О. С.* Внутрішній економічний механізм підприємства. – К.: КНЕУ, 2001. – 228 с.
12. *Грещак М. Г., Коцюба О. С.* Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с.
13. *Економіка підприємства: Навч. посіб. / За ред. А.В.Шегди.* – К.: Знання- Прес, 2004. – 335 с.
14. *Економіка підприємства: Підручник. / За ред. С.Ф. Покропивного; Вид. 2-ге, перероб. та доп.* – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.
15. *Економіка підприємства: Підручник. / За заг. ред. Й. М. Петровича.* – Львів: Новий світ-2000”, 2004. – 680 с.
16. *Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка.* – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.
17. *Ейлер В.А.* Экономика предприятия: Курс лекций. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭ и У. «Сибирское соглашение», 2000. – 132 с.
18. *Котляров С. А.* Управление затратами. – СПб.: Питер, 2001. — 160 с.

19. *Петренко М.І., Храбан А.А.* Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2006. – 199 с.
20. *Планування діяльності підприємства: Навч.-метод, посібник для самот. вивч. дисц. / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.; За заг. ред. В.Є. Москалюка.* – К: КНЕУ, 2002. – 252 с.
21. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»* Бухгалтерія: право, податки, консультації. – 2001. – № 5.
22. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»* // Там само.
23. *Сергієнко М.М., Приймук О.Р.* Управління витратами локомотивного господарства залізничного транспорту // Зб. наук. пр. Держ. економ.-технологіч. ун-ту т-ту: Сер. Економіка і управління. – К.: ДЕДУТ, 2008. – Вип. 11. – С.91 – 104.
24. *Тарасюк Г.М., Шваб Л.І.* Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2003. – 580 с.
25. *Тормоса Ю.Г.* Ціни та цінова політика: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 122 с.
26. *Управление затратами на предприятии: Учеб.* / Под ред. Г. А. Краюхина. – СПб.: Издат. дом «Бизнес-пресса», 2000. – 276 с.
27. *Фандель Г.* Теорія виробництва і витрат: Пер. з нім. – К.: Таксон, 2000. – 521 с.
28. *Хорнгрен И. Г., Фостер Дж.* Бухгалтерский учет: управленческий аспект: Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 416 с.
29. *Шим Д. К., Сигел Д. Т.* Методы управления стоимостью и анализа затрат: Пер. с англ. – М.: Филинь, 1996. – 344 с.
30. *Яругова А.* Управленческий учет: опыт экономически развитых стран: Пер. с польск. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 240 с.

Додаткова

1. *Ильин А.И., Синица Л.М.* Планирование на предприятии: В 2-х ч. Часть 2. Тактическое планирование. / Под общей ред. А.И. Ильина. – Мн.: ООО «Новое знание», 2004. – 416 с.
3. *Клейнер Г.Б. и др.* Предприятие в нестабильной рыночной среде: риски, стратегии, безопасность. / Клейнер Г.Б., Тамбовцев В.Л., Качалов Р.М.; Под общ. ред. Панова С.А. – М.: Экономика, 1997. – 288 с.
4. *Макаренко М.В.* Основи управління економічними процесами на залізничному транспорті України. – К.: КУЕТТ, 2003. – 478 с.
5. *Нэгл Томас Т.* Стратегия и тактика ценообразования. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
6. *Сич Є.М., Богомолова Н.І.* Економіка розвитку залізничного холодотранспорту. – К.: Аспект-Поліграф, 2003. – 224 с.
7. *Сич Є.М., Ильчук В.П.* Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту. – К.: Логос, 2002. – 256 с.
8. *Сич Є.М., Кривопішин О.М., Приймук О.Р., Сегай О.М., Гомоляко А.М.* Ефективність використання виробничих засобів метроремонтного

підприємства: Монографія. – Ніжин: Видавництво «Аспект-Поліграф», 2009. – 314 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс : Сайт «Законодавство України» / Закон України «Про підприємництво» // — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.

2. Електронний ресурс : Сайт «Законодавство України» / Господарський Кодекс України» — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Електронний ресурс : Сайт «Законодавство України» / Закон України «Про підприємства в Україні» // — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/887-12>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки та підприємництва
Протокол №1 від «15» серпня 2022 р.